

CULTUUR
SCHOOL
UTRECHT

Jaarverslag 2021

	VOORWOORD	2
I	GEGEVENS STICHTING	3
1	ALGEMENE GEGEVENS	3
2	DOEL CULTUUR & SCHOOL UTRECHT	3
3	MEERJARENBELEIDSPLAN 2017-2020	3
4	BESTUUR	4
5	MEDEWERKERS	4
II	ACTIVITEITEN 2021	5
1	BEMIDDELEN CULTUURAAANBOD & EXPERTISEAANBOD	5
2	VERSTERKEN EXPERTISE, KENNISDELING & INNOVATIE	12
3	MONITOREN, EVALUEREN & BORGEN VAN KWALITEIT	15
III	TOEKOMSTPERSPECTIEF	19
IV	FINANCIELE VERANTWOORDING 2021	21

VOORWOORD

2021 was een jaar van pieken en dalen voor het Utrechtse cultuuronderwijs. Dalen vanwege de pandemie die er het tweede jaar op rij voor zorgde dat cultuurplannen van scholen werden bevroren en culturele activiteiten van cultuuraanbieders in de ijskast werden gezet. Waar de invoering van de subsidie Cultuur voor Ieder Kind in 2013 een enorme slinger gaf aan de verankering van het Utrechtse cultuuronderwijs, gooide de pandemie in 2021 wederom roet in het eten. Als gevolg van lockdowns liepen Utrechtse leerlingen niet alleen achterstanden op bij de cognitieve vakken zoals taal en rekenen, maar óók op het gebied van cultuuronderwijs. Toen er weer meer kon vanwege de versoepelingen, lag de prioriteit in het onderwijs vooral bij het inhalen van de cognitieve vakken.

Gelukkig komt er steeds meer aandacht voor de bewezen belangrijke bijdrage die cultuuronderwijs levert aan onder meer de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen. Juist vanwege de lockdowns en het afstandsonderwijs van de afgelopen twee jaar is daar nu meer behoefte aan dan ooit. Door culturele activiteiten óók vakoverstijgend in te zetten bij de cognitieve leergebieden, kunnen leerlingen profiteren van de vele ontwikkelingsmogelijkheden die cultuuronderwijs hen biedt en gaan de leerprestaties vooruit.

Een lichtpunt was de uitbreiding van de taken van Cultuur & School Utrecht in 2021. Als onafhankelijk intermediair verbinden wij het Utrechtse aanbod van cultuuraanbieders met de vraag van Utrechtse scholen en zetten in op onderlinge kennisdeling. Met meer slagkracht van ons kleine kernteam, konden we het afgelopen jaar een groter netwerk in de stad ondersteunen bij de invulling van het cultuuronderwijs. Door het bemiddelen, evalueren en monitoren van meer cultuuraanbod, en door verder te bouwen aan een lerend netwerk van scholen, cultuuraanbieders en samenwerkingspartners. Ondanks de pandemie, genoten 8.861 Utrechtse leerlingen van Utrechtse culturele activiteiten en voerden we met zeker 200 scholen, cultuuraanbieders en samenwerkingspartners uit ons lerend netwerk inhoudelijke gesprekken over het Utrechtse cultuuronderwijs.

**“ALTIJD IN KANSEN DENKEN IS EEN HELE OPGAVE IN DEZE TIJD,
MAAR JULLIE DOEN HET! SUPER BEDANKT HIERVOOR!” – INTERNE CULTUURCOÖRDINATOR**

Uit het eindrapport van onze digitale evaluatiesystematiek voor de jaren 2017-2021, kwam naar voren dat interne cultuurcoördinatoren (icc'ers), leerkrachten en cultuuraanbieders zeer tevreden zijn over de ondersteuning door onze stichting. Deze tevredenheid nam bij alle respondentengroepen door de jaren heen steeds verder toe. In 2021 ontvingen wij van icc'ers voor onze communicatie maar liefst een 9,4.

Onze communicatie is misschien wel het allerbelangrijkste middel om onze missie te verwezenlijken. Het versterken van het Utrechtse cultuuronderwijs voor Utrechtse leerlingen doen we door vraaggericht samen te werken met ons lerend netwerk in de stad, de regio en in het land. Door gebruik te maken van de collectieve denk- en doekracht uit het cultuuronderwijsveld, kunnen we onze dienstverlening steeds afstemmen op hun vraag.

In 2021 zijn we vol enthousiasme begonnen met het uitbreiden van onze taken en het verder verkennen van het lerend netwerk. We kijken ernaar uit om nog veel meer stappen met elkaar te zetten zodat we sámen alle Utrechtse leerlingen kunnen stimuleren bij hun persoonlijke ontwikkeling en het ontdekken van hun culturele talenten!

Karen Jong
Directeur Cultuur & School Utrecht

“NEMO SOLUS SATIS SAPIT” / “NIEMAND WEET IN ZIJN EENTJE GENOEG”
– TITUS PLAUTUS, FILOSOOF, DICHTER EN TONEELSCHRIJVER UIT DE 3E EEUW VOOR CHR.

I GEGEVENS STICHTING

1 ALGEMENE GEGEVENS

Ingeschreven naam KvK register:	Stichting Cultuur & School Utrecht
KvK nummer:	60343311
RSIN nummer:	853867148
Juridische structuur:	Cultuur & School Utrecht is een stichting zonder winstoogmerk en bezit de culturele ANBI-status
E-mail:	info@cultuurenschoolutrecht.nl

2 DOEL CULTUUR & SCHOOL UTRECHT

Tot en met schooljaar 2020-2021 was het doel van de stichting het bemiddelen van het grootschalige, buiten de school georganiseerde, cultuureducatieaanbod van de Utrechtse culturele instellingen voor Utrechtse scholen, en de structurele verbinding van vraag en aanbod op elkaar afstemmen. De stichting trachtte dit doel te bereiken door onder meer de praktische organisatie en afstemming over afname van het cultuureducatieaanbod (inplannen van activiteiten, vervoer en de financiële afhandeling), het evalueren van het cultuureducatieaanbod en het faciliteren van de dialoog tussen scholen en culturele instellingen door het organiseren van bijeenkomsten.

Vanaf schooljaar 2021-2022 zijn de taken en het doel van de stichting uitgebreid naar het bemiddelen van het Utrechtse, op kwaliteit gemonitorde, cultuureducatieaanbod dat plaatsvindt op de locatie van de aanbieder, op school of online. De stichting heeft tot doel de expertise voor professionals van scholen en cultuuraanbieders te versterken en te delen en innovatie aan te jagen ten behoeve van Utrechtse leerlingen. De stichting tracht dit doel te bereiken door onder meer de inhoudelijke afstemming van het cultuureducatieaanbod op de wensen en het curriculum van de scholen, het bemiddelen, evalueren en monitoren van het cultuuraanbod voor leerlingen en expertiseraanbod voor professionals van Utrechtse scholen en door het organiseren van kennisdelingsbijeenkomsten.

3 MEERJARENBELEIDSPLAN 2021-2024

Stichting Cultuur & School Utrecht is in 2014 opgericht om als intermediaire organisatie voor het primair onderwijs het cultuuraanbod van Utrechtse musea en podia te coördineren. In 2018 startte de gemeente Utrecht met een heroriëntatie op het Utrechtse cultuuronderwijs. Op basis van de resultaten uit deze heroriëntatie vroeg de gemeente in 2020 aan Cultuur & School Utrecht haar dienstverlening per 1 januari 2021 uit te breiden en aan te sluiten bij de kaders uit het gemeentelijk beleid. De stichting ontwikkelde daarop haar meerjarenbeleidsplan 2021-2024 [Samen Sterk in Cultuuronderwijs](#).

In het meerjarenbeleidsplan heeft Cultuur & School Utrecht haar missie, visie, uitgangspunten, hoofdactiviteiten en ambities voor de komende jaren beschreven. In 2021 is de stichting aan de slag gegaan met de volgende vier hoofdactiviteiten:

1. Bemiddelen van het Utrechtse cultuuraanbod voor Utrechtse leerlingen;
2. Bemiddelen van het Utrechtse expertiseraanbod voor professionals van Utrechtse scholen;
3. Versterken en delen van expertise voor professionals van scholen en cultuuraanbieders en aanjagen van innovatie;
4. Monitoren en evalueren van de kwaliteit van het cultuur- en expertiseraanbod.

De vier activiteiten zijn sterk met elkaar verweven en kunnen niet los worden gezien van elkaar: om de kwaliteit van het door Cultuur & School Utrecht bemiddelde aanbod goed te kunnen monitoren en evalueren, moet het cultuuronderwijsveld met elkaar afstemmen en onderlinge kennis delen. Zo ontstaat er ruimte om expertise en innovatie in de stad verder aan te jagen, allemaal ten behoeve van de Utrechtse leerlingen. Om de uitbreiding van de activiteiten waar te kunnen maken, breidde het team van Cultuur & School Utrecht uit van twee naar zes medewerkers: naast de directeur en een medewerker planning & organisatie werd er nog een medewerker planning & organisatie aangenomen, twee consultants en een communicatiemedewerker.

In hoofdstuk II worden de hoofdactiviteiten en de behaalde resultaten door Cultuur & School Utrecht voor 2021 toegelicht. In hoofdstuk III kijken we vooruit naar wat Cultuur & School Utrecht voor de jaren erna voor het Utrechtse cultuuronderwijs kan betekenen.

4 BESTUUR

Bestuursamenstelling 2021

- Leo Capel (hoofd kwaliteitszorg Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten Den Haag)
voorzitter, onafhankelijk lid benoemd door het bestuur van de stichting;
- Ellen Groten (secretaris College van Bestuur/Raad van Toezicht SPO Utrecht)
secretaris, plaatsvervangend voorzitter, benoemd op basis van bindende voordracht vanuit het onderwijs (tot 31 augustus 2021);
- Lotte Brente (directeur christelijke basisschool De Piramide)
penningmeester, benoemd op basis van bindende voordracht vanuit het onderwijs (tot 1 juli 2021);
- Paul Voogt (directeur Universiteitsmuseum Utrecht)
bestuurslid, benoemd op basis van bindende voordracht vanuit de Utrechtse musea (tot 1 oktober 2021);
- Lucia Claus (directeur Stadsschouwburg Utrecht)
bestuurslid, benoemd op basis van bindende voordracht vanuit de Utrechtse podia.

In verband met het uit dienst treden van drie bestuursleden in 2021 en het bereiken van de maximale zittingstermijn van twee andere bestuursleden in 2022, is Cultuur & School Utrecht medio 2021 gestart met het zoeken naar nieuwe bestuursleden. Op 24 januari 2022 zijn drie nieuwe bestuursleden benoemd. Gestreefd wordt voor de zomer van 2022 alle vacatures in het bestuur te hebben ingevuld.

De bestuurders ontvangen geen beloning voor hun werkzaamheden.

5 MEDEWERKERS

De formatie van Cultuur & School Utrecht was eind 2021 3,7 fte.

De stichting heeft vijf medewerkers in loondienst (31 december 2021):

- Directeur: Karen Jong, 36 uur per week (in dienst vanaf 1 maart 2017 als Coördinator, per 1 januari 2021 als Directeur);
- Medewerker Planning & Organisatie: Annette Reissenweber, 28 uur per week (in dienst vanaf 1 april 2018)
- Medewerker Planning & Organisatie: Roos Rietveld, per 8 januari 2021 8 uur per week, vanaf 8 augustus 2021 12 uur per week;
- Consulent: Ankje Berkhof, 28 uur per week (in dienst vanaf 1 februari 2021);
- Consulent: Haike de Visser, 28 uur per week (in dienst vanaf 1 september 2021, daarvoor vanaf 4 januari 2021 als zzp'er).

In 2021 vervulde een zzp'er de functie van Communicatiemedewerker voor circa 20 uur per week.

"HET LEUKST VOND IK DE VOORSTELLING"

- LEERLING GROEP 4

Afbeelding 1: Culturele partners van Cultuur & School Utrecht tot en met schooljaar 2020-2021

II ACTIVITEITEN 2021

1 BEMIDDELEN CULTUURAAANBOD & EXPERTISEAANBOD

Utrecht heeft 112 basisscholen waar in totaal 30.000 leerlingen onderwijs kunnen genieten. Scholen vragen elk jaar opnieuw de subsidie *Cultuur voor Ieder Kind* aan via de gemeente Utrecht en zoeken vervolgens bij hun cultuurplan en -visie geschikte culturele activiteiten. Cultuur & School Utrecht ondersteunt scholen bij het bemiddelen daarvan: bij het zoeken, vinden en boeken van op de wensen van de school afgestemde activiteiten.

Tot en met het eind van schooljaar 2020-2021 bemiddelde Cultuur & School Utrecht activiteiten voor basisschoolleerlingen op de locaties van 16 culturele partners in de stad Utrecht (zie afbeelding 1). Vanaf schooljaar 2021-2022 breidde Cultuur & School Utrecht de bemiddelingen van leerlingactiviteiten uit naar meer culturele organisaties met activiteiten op hun eigen locaties, met activiteiten die plaatsvinden op school én met activiteiten die online plaatsvinden. Daarnaast bemiddelde Cultuur & School Utrecht vanaf schooljaar 2021-2022 ook activiteiten voor leerkrachtenteams en icc'ers van het basisonderwijs.

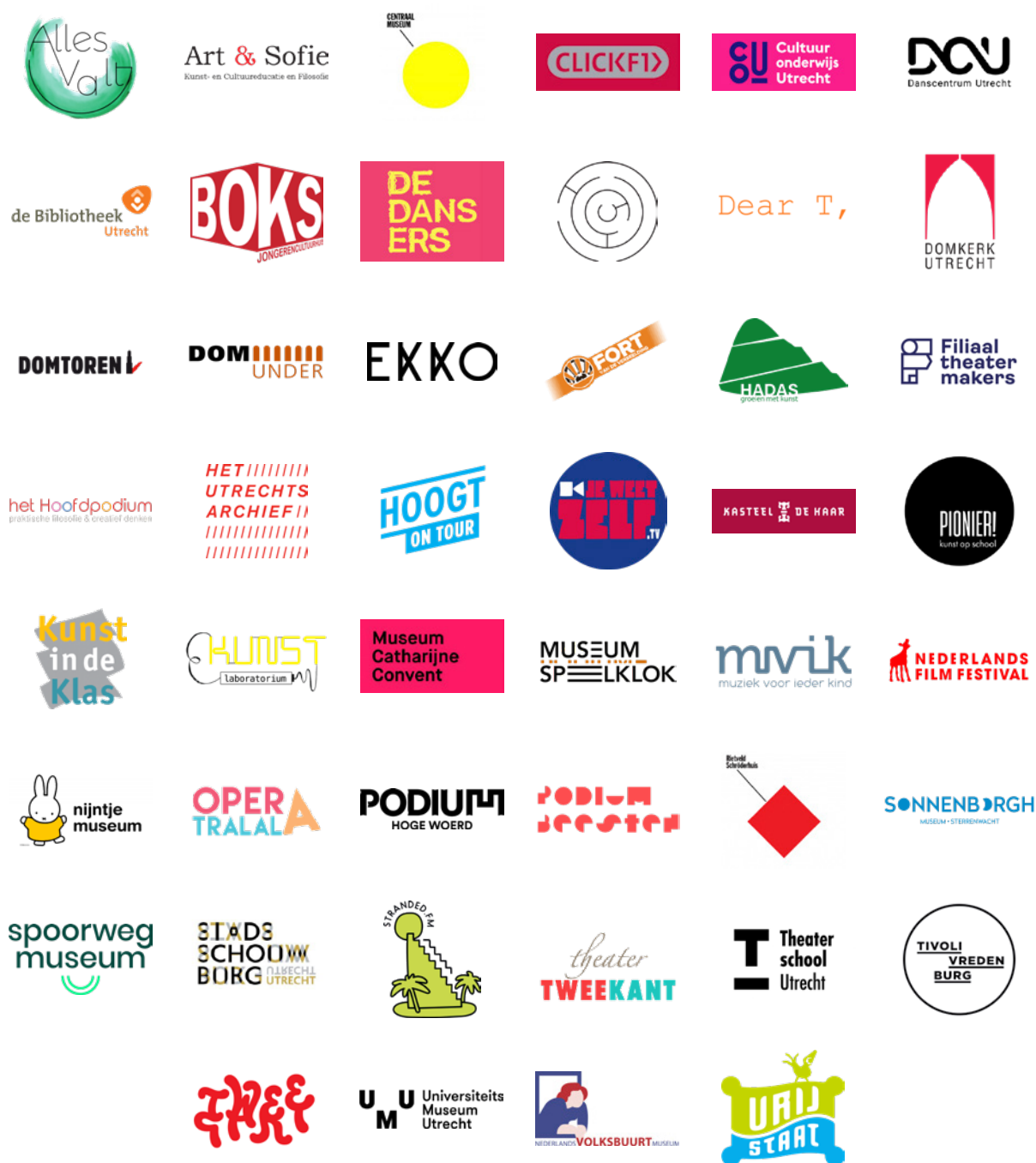
1.1 VOORBEREIDINGEN UITBREIDING AANBOD

Selectie door toetsingskaders en gesprekken

Per 1 januari 2021 startte Cultuur & School Utrecht met de voorbereidingen voor het bemiddelen van meer aanbod voor schooljaar 2021-2022. De stichting stelde toetsingskaders op waarin criteria van cultuureducatie en de kwaliteitswijzer voor het aanbod van Cultuur & School Utrecht zijn omschreven. De toetsingskaders worden gehanteerd bij gesprekken met de cultuuraanbieders die zij voornemens is te bemiddelen voor een nieuw schooljaar en tijdens (les)bezoeken van de cultuuraanbieders. Tussen januari en maart 2021 voerde Cultuur & School Utrecht met 53 cultuuraanbieders kennismakings- en voortgangsgesprekken. Vangwege de pandemie vonden alle gesprekken online plaats. Tijdens deze gesprekken kwam opvallend vaak naar voren hoe enthousiast de cultuuraanbieders waren met de nieuwe rol van Cultuur & School Utrecht als coördinatiepunt voor het cultuuronderwijs in de stad Utrecht. Van de 53 aanbieders, besloot Cultuur & School Utrecht er in 2021 uiteindelijk 46 te gaan bemiddelen. Lees [hier](#) meer over de selectieprocedure en de selectie van aanbieders in 2021.

Door de uitbreiding kon Cultuur & School Utrecht voor het eerst sinds haar oprichting activiteiten voor *alle* culturele disciplines bemiddelen, te weten: beeldende kunst, cultureel erfgoed, theater, dans, muziek, taal, media en wetenschap & technologie.

In 2021 konden scholen kiezen uit 299 unieke activiteiten van 46 culturele organisaties (zie afbeelding 2): 259 activiteiten voor leerlingen en 40 activiteiten voor leerkrachten en icc'ers van scholen.

Afbeelding 2: Culturele partners van Cultuur & School Utrecht voor schooljaar 2021-2022

Website, brochure, mailings, nieuwsbrieven & animatie

Op de website van Cultuur & School Utrecht zoekt een school geschikte activiteiten en boekt deze via het plansysteem van Cultuur & School Utrecht. De school geeft de gewenste datum, het aantal deelnemers en eventueel vervoer door. Cultuur & School Utrecht verzorgt vervolgens de coördinatie.

De pandemie had in 2020 al laten zien dat je met een papieren brochure met cultuuraanbod niet flexibel genoeg bent om snel in te kunnen spelen op de actualiteit en eventuele aanpassingen. Ter vervanging van de papieren brochure én vanwege het aankomend groeiend aanbod, breidde Cultuur & School Utrecht de functionaliteiten op haar website eind 2020 en begin 2021 fors uit: voor scholen werd de functionaliteit verbeterd, voor culturele partners werd een inlogmodule gerealiseerd.

Door het, op basis van de wensen van scholen, uitvragen van nieuwe filteropties stimuleerde Cultuur & School Utrecht dat culturele partners het aanbod beter konden afstemmen op de vraag van scholen en andersom dat scholen beter aanbod bij hun vraag en het curriculum konden vinden. Zo werd onder meer de doelgroep *speciaal onderwijs* toegevoegd en maatwerkactiviteiten werden apart uitgelicht. Als vraaggerichte organisatie vindt Cultuur & School Utrecht het belangrijk om maatwerkactiviteiten aan scholen te kunnen aanbieden. Dit zijn activiteiten die deels of helemaal kunnen worden afgestemd op de wensen van scholen. Dat is overigens ook voor culturele partners belangrijk: sommige partners werken volledig op maat.

Het doorontwikkelen van de website en het redigeren van alle activiteiten voor schooljaar 2021-2022, was uiteindelijk een enorme klus voor Cultuur & School Utrecht, onder meer vanwege het grote aantal activiteiten dat culturele partners indienden via de website. Er rezen bij Cultuur & School Utrecht vragen over dit grote aantal activiteiten, bijvoorbeeld of het scholen niet zou belemmeren in hun zoektocht naar geschikt cultuuraanbod. Cultuur & School Utrecht organiseerde in juni 2021 een klankbordbijeenkomst over de website waar onder meer deze vraag aan de orde kwam (zie hoofdstuk II). Daaruit kwam naar voren dat scholen juist enthousiast zijn over het grote aanbod, omdat ze dankzij de goede filteropties op de website passend aanbod bij hun cultuurplan en -visie kunnen vinden. Ze vonden dat de vernieuwde website een veel beter overzicht gaf van het cultuuraanbod dan de papieren brochure en waardeerden de nieuwe website met gemiddeld een 9. Ze gaven ook aan erg blij te zijn om te kunnen filteren op *thema*, *schoolvak*, *21e eeuwse vaardigheid* en *leer- en kerndoel*. Daarmee maak je het makkelijker voor leerkrachten om in de klas vakoverstijgend of in samenhang met andere lessen of projecten te werken, zowel binnenschools als buitenschools. Lees [hier](#) meer over de doorontwikkeling van de website in 2021 en de input vanuit de klankbordgroep.

Via onder meer de nieuwsbrief en mailings kondigt Cultuur & School Utrecht belangrijk nieuws aan, zoals de uitbreiding van de stichting in 2021. Cultuur & School Utrecht maakte er in 2021 tevens een [animatie](#) over en ontwierp een kleine brochure die ze naar alle 112 basisscholen stuurde. Naast informatie over de nieuwe taken van Cultuur & School Utrecht en het voorstellen van de nieuwe medewerkers, werden alle 46 culturele partners van de stichting daarin uitgelicht.

Cultuur & School Utrecht Inspiratiedag

In 2021 werd de uitbreiding van Cultuur & School Utrecht uitvoerig onder het voetlicht gebracht op de Cultuur & School Utrecht Inspiratiedag. Deze middag, die elk jaar in mei plaatsvindt, was oorspronkelijk bedoeld om het nieuwe aanbod van culturele partners onder de aandacht te brengen bij scholen. De editie van 2021 was vooral gericht op de kennismaking met bestaande én alle nieuwe culturele partners die Cultuur & School Utrecht voor schooljaar 2021-2022 bemiddelde. Vanwege de geldende coronamaatregelen kon deze middag helaas niet live doorgaan. Cultuur & School Utrecht deed haar best om een goed alternatief te vinden en koos voor het online-eventprogramma *Hopin*. Deelnemers ontvingen vooraf een envelop met onder meer een folder met informatie over de uitbreiding van taken, alle culturele partners van Cultuur & School Utrecht en het programma voor de dag zelf. Cultuur & School Utrecht stuurde tevens een set kaartjes mee met prikkelende stellingen en vragen (*Cultuurprikkel*s) die ze had ontwikkeld om de dialoog in het cultuuronderwijsveld te stimuleren over het nut en de noodzaak van cultuuronderwijs (Cultuurprikkel, zie afbeelding 3).

Afbeelding 3: Cultuurprikkel

Afbeelding 4: Wethouder Anke Klein opent de Cultuur & School Utrecht Inspiratiedag 2021

Wethouder Anke Klein opende de middag feestelijk (zie afbeelding 4), waarna pedagoog, trainer en inspirator Minchenu Maduro een lezing gaf: *Wees een origineel exemplaar van jezelf*. Daarna konden leerkrachten en icc'ers virtueel rondlopen op de culturele markt en aanschuiven bij de deelsessies van culturele partners gedurende vier rondes met elk elf deelsessies van een kwartier. Tussendoor konden leerkrachten, icc'ers en culturele partners elkaar ontmoeten tijdens korte speeddatesessies. Aan het eind van de middag kon dat ook in verschillende virtuele borrelcafé's in Hopin.

134 mensen schreven zich vooraf in voor de Cultuur & School Utrecht Inspiratiedag: 46 mensen van Utrechtse scholen, 65 mensen van culturele partners en 23 mensen die we als 'overig' bestempelen (bestuur, gemeente, collega-instellingen, samenwerkingspartners, et cetera). Op de dag zelf waren uiteindelijk maar liefst 168 aanwezig: 57 mensen van een Utrechtse school, 78 van een culturele partner en 33 overig.

De bijeenkomst werd positief gewaardeerd door de deelnemende scholen met gemiddeld een 8. Ze vonden het een uitstekend geregelde middag met een aansprekend programma. Het was fijn om elkaar online te kunnen ontmoeten en te inspireren. Tegelijkertijd spraken de meesten de voorkeur uit voor een fysieke bijeenkomst na meer dan een jaar van coronamaatregelen. Vanwege de nieuwe taak van Cultuur & School Utrecht om in te zetten op kennisdeling, werd besloten de Cultuur & School Utrecht Inspiratiedag vanaf 2022 naast de ontmoeting tussen het Utrechtse culturele en onderwijsveld, nog meer te richten op inhoudelijke kennisdeling en inspiratie (zie hoofdstuk II).

"HEEL GOED VERZORGDE, INSPIRERENDE MIDDAG! HET PLENAIRE PROGRAMMA VOND IK HEEL INSPIREREND, MOOI VERHAAL. IK VOND HET WEL JAMMER DAT HET NIET LIVE WAS. DE SPEEDDATES VOND IK GEWELDIG: IK KREEG HIER VEEL ENERGIE VAN OMDAT ER DIRECT CONTACT WAS." - LEERKRACHT

Plansysteem, vervoer en facturatie

Zodra scholen met behulp van de website, de Cultuur & School Utrecht Inspiratiedag of een gesprek met de consultant een keuze voor culturele activiteiten en eventueel vervoer hebben gemaakt, boeken zij dit makkelijk via het plansysteem Planned Culture.

De meeste scholen boeken tussen mei en juli voorafgaand aan het nieuwe schooljaar. Uniek in vergelijking met collega-instellingen in het land is dat scholen zich bij Cultuur & School Utrecht gedurende het hele schooljaar voor activiteiten kunnen inschrijven. Scholen hebben zo meer mogelijkheden om hun kalenderjaar-subsidie *Cultuur voor Ieder Kind* optimaal te besteden. In de praktijk boeken de meeste scholen vóór het nieuwe schooljaar ongeveer 70% van de activiteiten. Gedurende de resterende maanden van het schooljaar boeken zij of 'nieuwe' scholen de overige 30%.

Bij het boekingsproces speelt de planner van Cultuur & School Utrecht een cruciale, coördinerende rol. Zij communiceert tijdens dit proces veelvuldig met scholen, culturele partners, vervoerders en met het financiële administratiekantoor. Zij draagt zorg voor het zorgvuldig afstemmen en plannen van culturele activiteiten en eventueel vervoer. Zodra de school de gemaakte afspraken definitief heeft bevestigd, ontvangt de icc'er een totaaloverzicht van de door de school afgenomen activiteiten en eventueel gekozen vervoer. Leerkrachten die met hun leerlingen een activiteit gaan bezoeken, ontvangen drie weken voordat de activiteit van start gaat een herinneringsmail met alle benodigde praktische gegevens maar bijvoorbeeld ook voorbereidende lessen. Eén dag na het bezoek ontvangen de leerkracht én de leerlingen via

het plansysteem vanuit de evaluatiesystematiek een speciaal op hen afgestemde vragenlijst met het verzoek deze in te vullen. Drie keer per jaar ontvangt de school een verzamel factuur over de afgenomen activiteiten en eventueel vervoer.

Het is voor scholen en voor culturele partners met aanbod op hun eigen locatie van groot belang dat het vervoer ervan en eraan toe goed geregeld is tegen een lage prijs. Elk jaar maakt Cultuur & School Utrecht daarom nieuwe (prijs) afspraken met vervoerders U-OV en Pouw Vervoer. In 2021 konden scholen tegen een gereduceerd tarief met de Kindergroepskaart (de stadsbus van U-OV) van en naar een culturele activiteit reizen. Met Pouw Vervoer reisden zij tegen een gereduceerd tarief van deur tot deur met een 'eigen' bus. Vanwege het grote aantal geannuleerde activiteiten in 2021, maakten veel minder scholen gebruik van de vervoersopties dan andere jaren.

In 2021 maakte Cultuur & School Utrecht het mogelijk om meer maatwerkactiviteiten aan te bieden om zo nog vraaggericht te kunnen werken. Verschillende partners van maatwerkactiviteiten vinden het bovendien belangrijk om direct met scholen te kunnen afstemmen. De afstemming van de planner van Cultuur & School Utrecht met scholen en culturele partners, en het zorgvuldig aanpassen van afspraken in het plansysteem, kost de planner extra tijd. Om die redenen startte Cultuur & School Utrecht in 2021 met verschillende culturele partners een pilot *Rechten in het plansysteem* zodat zij door middel van extra bevoegdheden in het plansysteem ook zelf afspraken kunnen vastleggen. Vanwege de vele annuleringen door de pandemie zal de pilot in 2022 worden voortgezet.

De data die in het plansysteem worden verzameld, gebruikt Cultuur & School Utrecht voor analyse en het optimaliseren van de dienstverlening. Het geeft bijvoorbeeld inzicht in hoeveel en welke activiteiten worden afgenomen per schooljaar of per kalenderjaar.

1.2 DEELNAME AAN AANBOD

Onderstaande tabel 1 geeft de totale bemiddelingscijfers voor kalenderjaar 2021 weer.

Bemiddelingscijfers 2021	Totaal	
Aantal bemiddelde culturele partners	46	
Aantal culturele partners met inschrijvingen	30	(van 46)
Aantal aangeboden activiteiten	299	
Aantal ingeschreven activiteiten	123	(van 299)
Aantal geannuleerde activiteiten	57	
Aantal uitgevoerde activiteiten	66	
Aantal ingeschreven scholen	53	(van 112)
Aantal deelgenomen scholen	48	(van 112)
Aantal unieke inschrijvingen	15.122	
Aantal inschrijvingen (incl. dubbelingen)	19.159	
Aantal geannuleerde inschrijvingen	10.280	(van 19.159)
Aantal deelgenomen inschrijvingen	8.879	(van 19.159)

Tabel 1

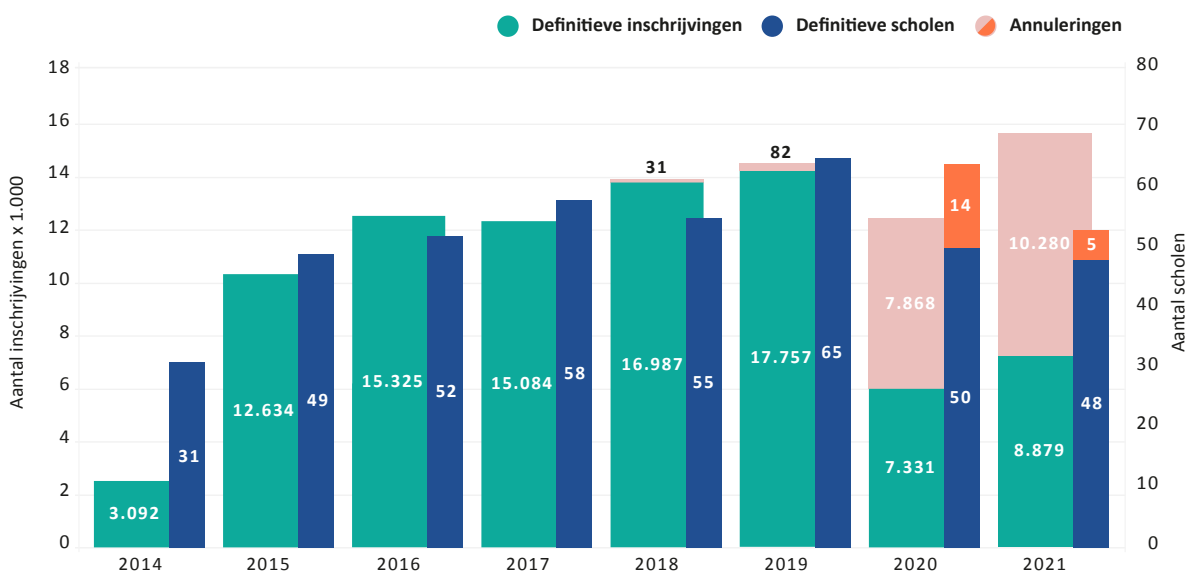
"HET LEUKST VOND IK OM LEKKER AAN DE SLAG TE GAAN MET HAMERS ENZO. OM EEN MOOI NIEUW IETS TE VERZINNEN EN TE MAKEN."

- LEERLING GROEP 5

Leerlingen, leerkrachten & icc'ers

Onderstaande figuur 1 laat de ontwikkeling van de inschrijvingen per kalenderjaar zien. Er is goed te zien dat het aantal inschrijvingen groeit, maar dat dit in 2020 stagneert vanwege corona. De pandemie heeft niet alleen tot directe annulering van activiteiten geleid, ook waren scholen, vanwege de lockdowns en onzekere situatie, in 2020 en 2021 terughoudend met het boeken van nieuwe activiteiten gedurende het schooljaar.

In figuur 1 is goed te zien dat scholen, ondanks de pandemie in 2021, in eerste instantie enthousiast inschreven voor activiteiten. De prognose zonder corona zou ongeveer 25.000 inschrijvingen betreffen. Helaas moesten 10.280 inschrijvingen voor 57 activiteiten (van de 19.159 inschrijvingen voor 123 activiteiten die aan het begin van het schooljaar waren gedaan), gedurende het jaar worden geannuleerd. Uiteindelijk konden in 2021 toch nog 8.861 Utrechtse leerlingen genieten van 65 activiteiten van 30 culturele partners: 39 activiteiten vonden plaats op de locatie van de aanbieder (4.643 leerlingen), 24 op school (3.319 leerlingen) en 2 digitaal (899 leerlingen). Eén school nam een expertise-activiteit af voor 18 leerkrachten op de locatie van de school.

Figuur 1: Aantal inschrijvingen, annuleringen en definitieve inschrijvingen van kalenderjaar 2014 tot en met 2021.

Annuleringen worden vanaf 2018 bijgehouden in het plansysteem van Cultuur & School Utrecht.

"IK VOND HET LEUK DAT
WE VRAGEN KONDEN STELLEN."

- LEERLING GROEP 4

Vanaf schooljaar 2021-2022 konden scholen zich voor het eerst ook voor expertiseraanbod voor leerkrachten en icc'ers inschrijven. Vanwege de pandemie was er weinig tijd voor scholen om zich te richten op deskundigheidsbevordering. Uit gesprekken die Cultuur & School Utrecht eind 2021 met scholen voerde, kwam echter ook naar voren dat zij niet wisten dat zij de subsidie *Cultuur voor Ieder Kind* – in tegenstelling tot andere jaren – ook mogen inzetten voor het versterken van de expertise van icc'ers en leerkrachten. Tot 2017 bestond de subsidie *Cultuur voor Ieder Kind* namelijk nog uit drie onderdelen:

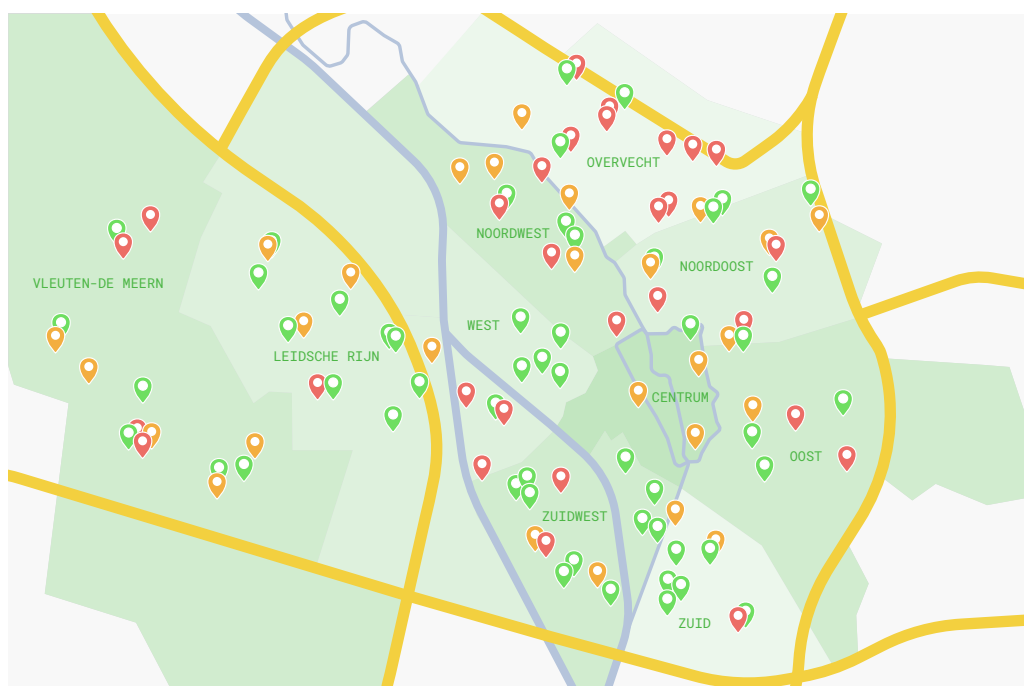
- een activiteitenbudget, dat besteed moest worden aan cultuureducatieve activiteiten voor leerlingen;
- een innovatiebudget, waarmee de school een creatief partnerschap met culturele organisaties kon aangaan om zo het creatief vermogen van leerlingen te stimuleren;
- een expertisebudget, waarmee de school kon inzetten op deskundigheidsbevordering, bijvoorbeeld door het opleiden van een icc'er.

De laatste twee onderdelen van de subsidie zijn vanaf 2017 door de gemeente afgebouwd. Het overgebleven activiteitenbudget mag inmiddels ook worden besteed aan deskundigheid van leerkrachten en icc'ers, maar dat weten veel scholen niet. Hier liggen kansen voor de gemeente en Cultuur & School Utrecht om er in de toekomst duidelijker over te communiceren richting scholen.

Utrechtse basisscholen

Vanaf de start tot en met kalenderjaar 2021, bemiddelde Cultuur & School Utrecht in totaal 81 van de 112 Utrechtse basisscholen (zie afbeelding 5). Per kalenderjaar verschilt zowel de populatie van scholen als welke scholen gebruikmaken van de dienstverlening van Cultuur & School Utrecht. Dat laatste staat of valt vaak met de borging van het cultuuronderwijs in de school door een icc'er. Cultuur & School Utrecht ziet veel verloop onder icc'ers van Utrechtse scholen; per jaar vertrekt zo'n 30% van de icc'ers of contactpersonen voor cultuureducatie. Na het vertrek van een icc'er wordt deze in de school niet altijd vervangen door een nieuwe, opgeleide icc'er.

Wat opvalt in figuur 1 (p.10) is dat het aantal inschrijvingen en aantal scholen dat gebruikmaakt van de dienstverlening van Cultuur & School Utrecht met de jaren stijgt. 2020 laat zien dat de inschrijvingen aan het begin van schooljaar 2019-2020 een optimistisch beeld geven van het aantal ingeschreven scholen (64) en leerlingen (15.199). Zonder corona zouden deze aantallen gedurende dat schooljaar naar alle waarschijnlijkheid verder zijn gestegen (prognose 20.000 inschrijvingen). Een deel van de scholen gaf in 2021 namelijk aan vanwege de pandemie geen gebruik te zullen maken van de bemiddeling.

Afbeelding 5: Basisscholen in de stad Utrecht

Aantal bij Cultuur & School Utrecht ingeschreven scholen tussen 2014-2021: 81

● Ingeschreven scholen in 2021 (53) ● Niet ingeschreven scholen in 2021 (28) ● Nooit ingeschreven scholen (31)

Figuur 1 (p.10) laat zien dat het aantal scholen dat in 2021 inschrijft flink daalt (53) vanwege de pandemie, maar dat het aantal inschrijvingen van die scholen voor activiteiten juist fors stijgt. De reden hiervoor ligt waarschijnlijk in een combinatie van factoren:

- Scholen mochten hun onbestede subsidie voor 2020 van de gemeente ook in 2021 uitgeven. Ze schreven daarom meer in op activiteiten in dit jaar dan de jaren ervoor;
- Cultuur & School Utrecht bemiddelt vanaf schooljaar 2021-2022 meer aanbod; zowel op de locatie van de aanbieder, als op school, als digitaal. Scholen ontdekten daardoor meer aanbod;
- Scholen die deze extra activiteiten voorheen via de aanbieder boekten, deden dat nu via Cultuur & School Utrecht. Enerzijds omdat ze dat praktisch vinden én anderzijds omdat ze aangaven het waardevol te vinden dat activiteiten dan meegaan in de kwaliteitscyclus van Cultuur & School Utrecht. Zo kunnen ze eraan bijdragen dat de kwaliteit ervan geborgd is en blijft (zie hoofdstuk III).

Opvallend is ook dat er aan het begin van schooljaar 2021-2022 10 nieuwe scholen inschreven die nooit eerder gebruik hadden gemaakt van de dienstverlening van Cultuur & School Utrecht. Drie daarvan namen activiteiten af in 2021. Twee nieuwe scholen voor speciaal onderwijs gaven aan zich in te schrijven vanuit interesse voor het nieuwe, uitgebreide aanbod dat specifiek op hun doelgroep gericht is én op school kan plaats vinden.

De consulent & bemiddeling

De meeste van de nieuwe scholen schreven zich in 2021 in na een gesprek met een van de twee consultants van Cultuur & School Utrecht. Een van de belangrijkste taken van de consulent is het bieden van ondersteuning aan scholen. Denk daarbij aan het gesprek met een icc'er en/of schoolleider over de visie en ambities van de school en het vanuit daar bewuster kiezen van cultuuraanbod voor leerlingen en/of expertiseraanbod voor leerkrachten en icc'ers. De consulent kan ook advies geven over de inzet of ontwikkeling van leerlijnen, het afnemen van professionaliseringsvormen, of het doorontwikkelen van het cultuurplan van de school.

Vanwege de uitbreiding van taken konden de gesprekken met scholen pas in september 2021 van start gaan. Tot en met november voerden de consultants gesprekken met 27 basisscholen, een stuk minder dan ze in 2021 hadden willen voeren. Er bleek bij scholen een grote behoefte aan ondersteuning op maat. Deze behoefte bleek óók voor culturele en samenwerkingspartners te gelden. Helaas kon Cultuur & School Utrecht daar vanwege de beperkte uren van de consultants meer aan tegemoet komen.

“WIJ ZIJN NIEUW BIJ CULTUUR & SCHOOL UTRECHT
MAAR ZIJN ERG TEVREDEN OVER DE HULP VAN DE CONSULENT!” - ICC'ER

2 VERSTERKEN EXPERTISE, KENNISDELING & INNOVATIE

Door het bemiddelen van het leerlingen- en expertiseraanbod komt Cultuur & School Utrecht in contact met aanbieders, experts en scholen in heel Utrecht, een potentieel groot netwerk gericht op cultuuronderwijs. Vanuit deze positie kan Cultuur & School Utrecht met hen bouwen aan een lerend netwerk. Cultuur & School Utrecht bevordert samenwerking, dialoog, het afstemmen van behoeften en onderlinge kennisdeling door het voeren van gesprekken en het organiseren van netwerk- en kennisdelingsbijeenkomsten. Door de actuele kennis van het onderwijs en het culturele veld, en haar rol in het verbinden van deze partijen, is Cultuur & School Utrecht bovendien in staat behoeften op het gebied van innovatie te signaleren.

2.1 KENNISDELING

De consulent & kennisdeling

Bij de afstemming en het signaleren van de behoeften van het Utrechtse cultuuronderwijsveld, en het bevorderen van samenwerkingen, spelen de directeur en de consultants een belangrijke rol. In 2021 voerden zij in totaal zeker 200 inhoudelijke gesprekken met verschillende organisaties in Utrecht die zich bezighouden met cultuuronderwijs: met icc'ers, directeuren en leden van besturen van basisscholen, met cultuurcoördinatoren en vakdocenten van scholen voor middelbaar onderwijs, met cultuuraanbieders, met Brede School coördinatoren en met samenwerkingspartners. Helaas kwam het voornemen om met Utrechtse wijkcultuurcoaches in gesprek te gaan niet goed van de grond vanwege beperkte uren van de consultants. De inhoud van de gesprekken gingen onder meer over de (uitgebreide)

dienstverlening van Cultuur & School Utrecht, culturele activiteiten, samenwerkingen, subsidies, en actuele thema's zoals kansengelijkheid, Nationaal Programma Onderwijs, corona, diversiteit, inclusiviteit, toegankelijkheid en Utrecht 900 jaar.

Netwerk- & kennisdelingbijeenkomsten

Cultuur & School Utrecht neemt deel aan externe netwerk- en kennisdelingsbijeenkomsten om onder meer haar eigen kennisniveau op peil te houden, het lerend netwerk te onderhouden en uit te breiden. Cultuur & School Utrecht ziet erop die manier op toe dat zij een brede, onafhankelijke blik op cultuuronderwijs behoudt. Om deze te kunnen borgen, heeft zij regelmatig overleg met subsidieerders de gemeente Utrecht en met collega-bemiddelaars in het land over haar eigen rol en taken, monitort zij haar dienstverlening via de evaluatiesystematiek en voert zij daarover gesprekken met Utrechtse scholen en culturele partners. Cultuur & School Utrecht organiseert zelf vraaggerichte kennisdeling- en netwerkbijeenkomsten voor scholen, cultuuraanbieders en samenwerkingspartners, zoals de Cultuur & School Utrecht Inspiratiedag.

2.2 BEHOEFTEPEILINGEN

Om haar dienstverlening en de hoofdactiviteiten te kunnen optimaliseren en af te stemmen op de verschillende doelgroepen haalt Cultuur & School Utrecht vragen, wensen en behoeften van scholen en culturele partners op. Dat doet ze via haar digitale evaluatiesystematiek, individuele gesprekken en klankbordbijeenkomsten. In 2021 deed Cultuur & School Utrecht ook behoeftepeilingen naar de wensen rondom het delen van expertise en kennis via onder meer een communicatieplatform en naar een mogelijke vorm van dienstverlening voor het voortgezet onderwijs.

In 2021 vonden vijf klankbordbijeenkomsten plaats. Maar liefst 28 ict'ers en leerkrachten van Utrechtse basisscholen meldden zich hiervoor aan. Daarnaast zijn er ook deelnemers die per mail of telefonisch meededen.

De belangrijkste conclusies uit de klankbordbijeenkomsten waren:

- Scholen en culturele partners zijn blij met één plek voor het Utrechtse cultuuraanbod via Cultuur & School Utrecht;
- De cyclische wijze van selecteren, bemiddelen, evalueren, monitoren, herijken van de toetsingskaders zorgt voor een kwalitatief goed aanbod van culturele partners waarbij iedere partij (school en aanbieder) weet wat er verwacht wordt. Dat geeft hen beide veel vertrouwen in het aanbod dat Cultuur & School Utrecht bemiddelt;
- Cultuuraanbieders die (nog) niet in dit proces meegaan en niet bemiddeld worden, kunnen mogelijk een plek krijgen binnen de online community om een breed beeld te geven van wat er in de stad gebeurt op cultuureducatief vlak;
- Scholen en culturele partners vinden het belangrijk dat er ook ruimte is voor nieuw (jong) talent dat zodoende een kans krijgt binnen het Utrechtse cultuuronderwijs. Goed dat Cultuur & School Utrecht met deze nieuwe makers overlegt en adviseert hoe ze hun aanbod kunnen uitzetten en onder de aandacht kunnen brengen van scholen;
- De onafhankelijke rol van de consulent wordt door scholen en culturele partners als heel erg waardevol bestempeld. De wensen van scholen zijn zeer divers en voor culturele partners soms moeilijk te doorgronden, dit vergt vaak maatwerk. Door de vele gesprekken die de consulent voert met verschillende organisaties heeft Cultuur & School Utrecht een breed beeld van wat er speelt op het gebied van cultuuronderwijs en kan hierdoor goed op de actualiteit en op vragen uit de cultuuronderwijsveld inspelen.

Lees [hier](#) een samenvatting van de klankbordbijeenkomsten.

"FIJN OM MET JULLIE IN GESPREK TE ZIJN EN TE BLIJVEN VANUIT
GEZAMENLIJK BELANG OM CULTUUREDUCATIE IN UTRECHT ZO GOED MOGELIJK VORM
TE GEVEN. WE WAARDEREN JULLIE ONDERZOEKENDE HOUDING HIERIN!" - CULTURELE PARTNER

Behoeftepeiling kennisdeling via online community

Uit de behoeftepeiling naar kennisdeling via een communityplatform in 2021, kwam naar voren dat scholen en culturele partners behoefte hebben aan een laagdrempelig open platform via de website van Cultuur & School Utrecht in de vorm van een blog, waar kennisdeling, inspiratie en ontmoeting centraal staan. Waar ze makkelijk in contact kunnen treden met elkaar en met Cultuur & School Utrecht en waar ze inhoudelijk geïnspireerd worden of elkaar kunnen inspireren over cultuuronderwijs.

De onderwerpen die volgens scholen en culturele partners aan bod moeten komen zijn Inspiratie, Vraag & Aanbod, Bijeenkomsten en Nieuws. Volgens scholen en culturele partners zit de waarde van de community vooral in de ontmoeting en het onderling delen van kennis. Zij gaven aan de onafhankelijke rol van Cultuur & School Utrecht en het bieden van een duidelijk overzicht in het huidige oerwoud van marketing & communicatie rondom cultuuronderwijs zeer waardevol te vinden.

Lees [hier](#) de uitkomsten en uitgebreide samenvatting van deze behoeftepeiling. Op basis van de uitkomsten, ontwikkelt Cultuur & School Utrecht een pilot Kennisplatform dat vanaf 2022 operationeel is.

Behoeftepeiling dienstverlening VO

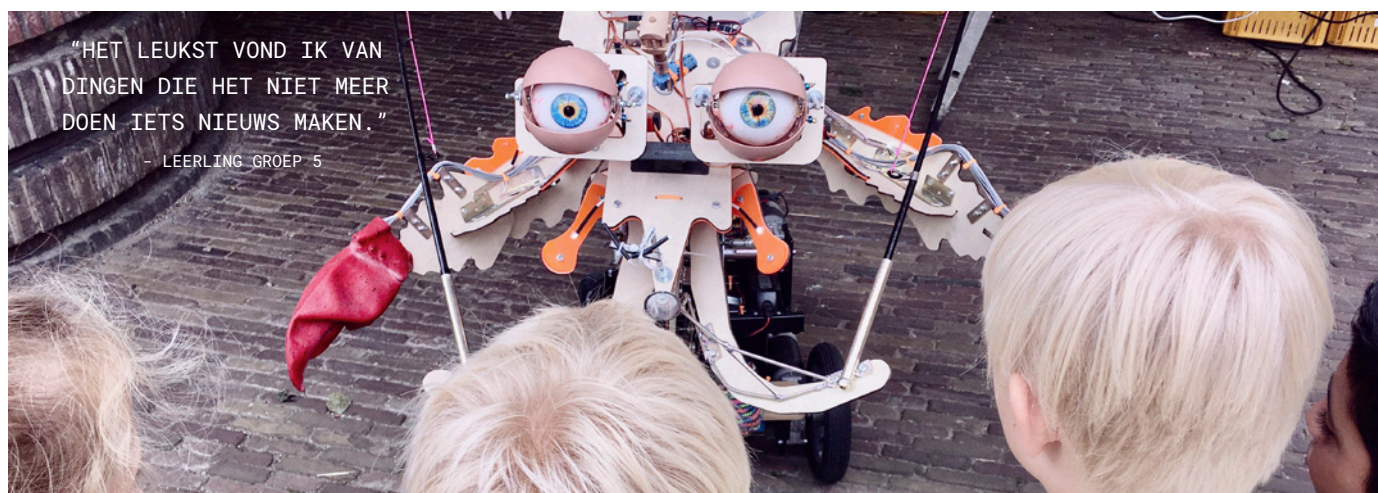
In 2021 en in een deel van 2022 voerde Cultuur & School Utrecht een behoeftepeiling uit, via een digitale vragenlijst, klankbordbijeenkomst en individuele gesprekken, om te onderzoeken aan welke vorm van dienstverlening Utrechtse middelbare scholen precies behoefte hebben.

17 van de 24 Utrechtse middelbare scholen vulden de digitale vragenlijst in. Er werd gevraagd naar de mate van behoefte aan de bemiddeling van leerlingenaanbod en expertiseaanbod voor professionals, ondersteuning door een consultant en het organiseren en aanjagen van kennisdeling. Op het moment van het uitsturen van de vragenlijst was niet duidelijk welke rol een kennisplatform voor middelbare scholen (zoals later in het jaar ontwikkeld werd voor basisscholen) zou kunnen spelen. Er werd daarom niet naar het kennisplatform gevraagd in de digitale vragenlijst. Uit de resultaten kwam geen duidelijk beeld van de wensen naar voren. Wel bleek dat scholen 'enigszins behoefte' hadden aan de verschillende vormen van dienstverlening, maar dat zij hier nog geen goed beeld van hadden.

Om de mogelijkheden van ondersteuning beter te kunnen uitleggen, en de wensen van scholen beter op te kunnen halen, organiseerde Cultuur & School Utrecht op 28 oktober 2021 een klankbordbijeenkomst. De animo was aanvankelijk groot (16 van de 17 scholen hadden interesse), maar vanwege de onzekerheden rondom corona kwamen er vijf cultuuroördinatoren van in totaal zes scholen. Na afloop van de klankbordbijeenkomst gaven zij aan de verschillende mogelijkheden van de dienstverlening van Cultuur & School Utrecht veel beter te begrijpen.

Cultuur & School Utrecht legde dezelfde inhoud en het waarderingsformulier voor in individuele gesprekken met alle overige 18 scholen die niet aanwezig waren bij de klankbordbijeenkomst.

Na deze gesprekken vat Cultuur & School Utrecht de resultaten en conclusies uit de behoeftepeiling samen. Op basis van de uitkomsten zal de stichting kunnen bepalen welke vorm van dienstverlening zij voor deze doelgroep kan uitvoeren, daarbij rekening houdend met de inschatting van investeringen gedaan in het meerjarenbeleidsplan.

3 MONITOREN, EVALUEREN EN BORGEN VAN KWALITEIT

De activiteiten van Cultuur & School Utrecht beïnvloeden elkaar en grijpen op elkaar in; ze kunnen niet los van elkaar worden gezien. Dat geldt ook voor het monitoren, evalueren en borgen van de kwaliteit van het aanbod: de selectie van het aanbod begint bij het toetsen van cultuuraanbieders en het bemiddelen van hun aanbod. Waarderingen via onder meer gesprekken en evaluaties van scholen over activiteiten van het jaar of jaren ervoor spelen daarbij een belangrijke rol. Het monitoren, evalueren en borgen van de kwaliteit van het aanbod én van de dienstverlening van Cultuur & School Utrecht gebeurt door middel van het inzetten van de toetsingskaders en de consultants (zie hoofdstuk 1), de behoeftepeilingen (zie hoofdstuk 2) en een digitale evaluatiesystematiek.

3.1 DIGITALE EVALUATIESYSTEMATIEK

In 2017 ontwikkelde Cultuur & School Utrecht samen met Onderzoeksbureau Oberon een digitale evaluatiesystematiek, de belangrijkste tool bij het monitoren, evalueren en borgen van de kwaliteit van het aanbod en de dienstverlening van Cultuur & School Utrecht. Door middel van deze systematiek en bijbehorende terugkoppelingen kunnen scholen hun cultuureducatieve vraag blijven aanscherpen, culturele instellingen hun aanbod blijven afstemmen op actuele vragen uit het onderwijs, en kan Cultuur & School Utrecht haar dienstverlening blijven optimaliseren. Cultuur & School Utrecht monitort de activiteiten, het beleid van scholen en culturele partners en de eigen dienstverlening via haar digitale evaluatiesystematiek.

De resultaten uit de vragenlijsten van leerlingen, leerkrachten en ict'ers worden maandelijks teruggekoppeld aan de culturele partners. Met deze informatie kunnen zij snel inspelen op eventuele vragen van scholen en hun activiteiten optimaliseren. Scholen ontvangen aan het eind van elk schooljaar een gepersonaliseerd 'Cultuur & School Utrecht Schoolrapport', waarmee ze inzicht krijgen in hoeveel, en welke soort, activiteiten ze hebben afgenomen en hoe deze zijn gewaardeerd. Het schoolrapport kunnen ze gebruiken bij hun interne evaluatie, het optimaliseren van hun cultuuronderwijs en voor de eindverantwoording voor de gemeente. Aan het einde van elk schooljaar laat Cultuur & School Utrecht door Oberon een korte analyse maken van alle gegevens en eenmaal in de drie jaar maakt Oberon een uitgebreide analyse.

In 2021 werd de evaluatiesystematiek verbeterd en aangepast aan de uitbreiding van de dienstverlening van Cultuur & School Utrecht. Zo werden er nieuwe vragenlijsten ontwikkeld om ook het expertiseaanbod te kunnen evalueren en werden de vragenlijsten voor leerlingen van groep 1 t/m 3 en voor groep 4 t/m 8 samengevoegd tot één vragenlijst.

In 2021 heeft Oberon, vanwege het maken van het uitgebreide eindrapport 2017-2021 en de summiere respons vanwege corona (zie tabel 2), geen aparte analyse gemaakt over schooljaar 2020-2021.

Hieronder volgt een korte samenvatting per doelgroep uit het eindrapport van Oberon van schooljaar 2017-2021.

Respondentengroep	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	Totaal per groep
Leerkrachten	248	243	157	52	700
Leerlingen groep 1-3	130	81	78	6	295
Leerlingen groep 4-8	350	332	142	72	896
Ict'ers	44	29	51	34	158
Cultuuraanbieders	15	16	13	43	87
Totaal per schooljaar	787	701	441	207	

Tabel 2: Responsaantallen per doelgroep van de evaluatiesystematiek

Leerlingen over leerlingenaanbod

De leerlingen van groep 1–8 zijn positief over de activiteiten van de cultuuraanbieders die zij in schooljaren 2017–2021 hebben bezocht. Een ruime meerderheid van de leerlingen over de jaren heen vindt de activiteiten leuk (groep 1–3: 81 – 85%; groep 4–8: 55 – 70%). Ruim drie kwart van groep 4–8 heeft iets geleerd van de activiteit (aan de leerlingen van groep 1 tot en met 3 is deze vraag niet gesteld).

“HET LEUKST VOND IK DE ECHTE SCHEDELS MOGEN BEKIJKEN.
NADENKEN OVER DE SOORTEN TANDEN BIJ MENSEN EN DIEREN.” – LEERLING GROEP 4

Leerkrachten over leerlingenaanbod

Ook de leerkrachten zijn positief over de culturele activiteiten die ze bezochten. Ze geven het bezoek tussen 2017 en 2020 gemiddeld een 7,8 tot 8 en in schooljaar 2020–2021 4,1 sterren. Ruim drie kwart van de leerkrachten vindt de activiteit betekenisvol en plezierig. De meeste leerkrachten zien effect van de culturele activiteit bij hun leerlingen op het gebied van kennisontwikkeling over kunst en cultuur en/of wetenschap en technologie (min 50%; max 62%) en hun verbeeldingskracht (min 55%; max 68%). Het merendeel vond de duur van de activiteit precies goed en is – indien van toepassing – tevreden over de educator. De meeste leerkrachten bereiden de activiteit voor met lesmateriaal van de cultuuraanbieder, maar 10% tot 23% geeft door de jaren heen aan de activiteit niet voor te bereiden. Ongeveer drie kwart van de leerkrachten biedt een verwerkingsles aan na het bezoek.

“HET LESMATERIAAL VOND IK ECHT PRACHTIG GEMAAKT. SUPER DAT DE VOORSTELLING
TOCH NOG DOOR KON GAAN IN DEZE VORM! HET NAGESPREK MET DE ACTEURS WAS,
ONDANKS DE TECHNIEK, LEUK EN LEERZAAM.” – LEERKRACHT GROEP 5

Icc'ers over beleid

Het merendeel van de icc'ers geeft aan dat de visie van de school op cultuureducatie is vastgelegd. Het draagvlak op school, gezien door de ogen van de icc'ers lijkt door de jaren heen af te nemen, vooral onder de directie en de groepsleerkrachten. De school kiest de activiteiten voornamelijk op basis van hun visie op cultuureducatie. De besluitvorming ligt vooral bij de icc'ers en de groepsleerkrachten. Ongeveer de helft van de icc'ers geeft tussen 2017 en 2020 aan dat hun school deelneemt aan structureel overleg met de cultuuraanbieders. In schooljaar 2020–2021 betreft dit slechts een derde, dit heeft hoogstwaarschijnlijk te maken met de beperkende maatregelen rondom de coronacrisis.

“SUPERFIJN HOE JULLIE PRESENTEREN (ONDER ANDERE OP DE WEBSITE) EN DAT JULLIE HELPEN
MET SUGGESTIES WAT PAST BIJ ONZE VISIE.” – INTERNE CULTUURCOÖRDINATOR

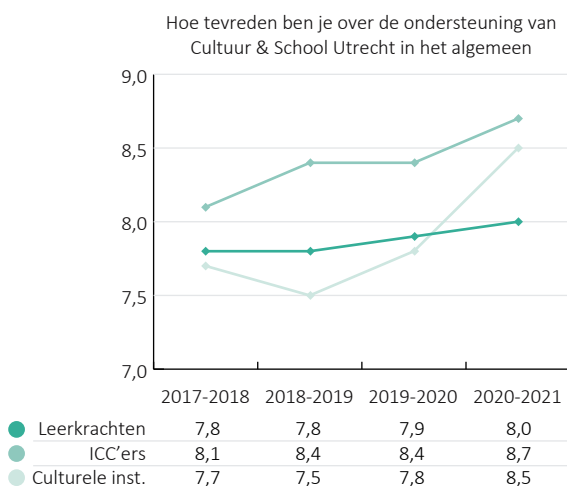
Culturele partners over beleid

Meer dan de helft van de respondenten van de cultuuraanbieders geeft aan dat er een visie op cultuureducatie is vastgelegd in het beleidsplan. Over het algemeen is er voldoende draagvlak, in 2018–2019 lijkt het draagvlak kleiner dan in andere jaren. Ongeveer een derde van de aanbieders overlegt structureel met scholen over cultuureducatie. In deze overleggen worden de doelen van cultuureducatie en het vormgeven van de doorlopende leerlijnen besproken. Opvallend was dat in schooljaar 2020–2021 30 (64%) van de culturele partners aangaf behoefte te hebben aan netwerkbijeenkomsten speciaal voor cultuuraanbieders georganiseerd door Cultuur & School Utrecht om elkaar te ontmoeten en inspireren.

“FANTASTISCH DAT HET CULTURELE VELD ZO IN BEELD IS GEBRACHT EN UITGEBREID MET
KUNSTENAARS NAAST DE INSTELLINGEN. HEEL FIJN DAT ER ZOVEEL BEGELEIDING EN AANDACHT VOOR
IS EN DAT JE VIA JULLIE IN CONTACT KOMT MET HET ONDERWIJS IN UTRECHT.” – CULTURELE PARTNER

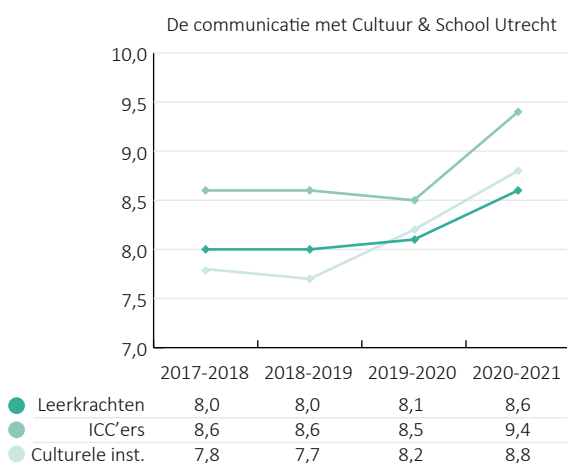
Dienstverlening Cultuur & School Utrecht

De leerkrachten, icc'ers en cultuuraanbieders hebben de dienstverlening van Cultuur & School Utrecht beoordeeld. Op alle onderdelen wordt ruim voldoende gescoord, de cijfers voor de verschillende onderdelen liggen door de jaren heen tussen de 7,2 en 9,4. Wat opvalt is dat de respondenten steeds positiever oordelen over Cultuur & School Utrecht. Zij zijn zeer tevreden over de algemene ondersteuning van Cultuur & School Utrecht. Vanwege haar vraaggerichte werkwijze kan Cultuur & School Utrecht de dienstverlening steeds beter afstemmen op de behoeften en wensen uit het veld, waardoor deze tevredenheid bij alle respondentengroepen door de jaren heen toeneemt, zoals figuur 2 laat zien.

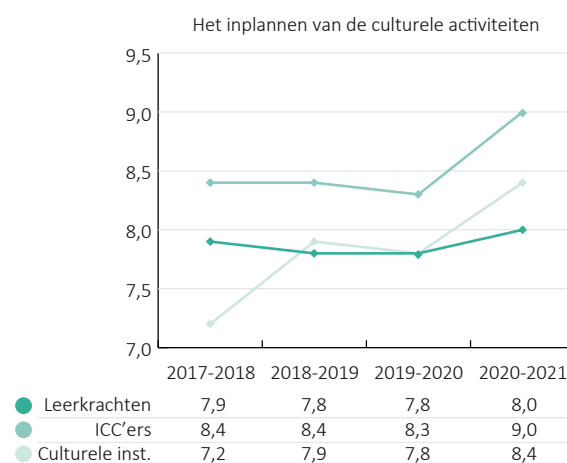

Figuur 2 Tevredenheid ondersteuning Cultuur & School Utrecht

Voor al de icc'ers en cultuuraanbieders worden steeds tevredener over de website, de communicatie met Cultuur & School Utrecht (figuur 3) en het inplannen van de activiteiten (figuur 4).

Figuur 3 Tevredenheid communicatie Cultuur & School Utrecht

Figuur 4 Tevredenheid inplannen Cultuur & School Utrecht

Landelijke ontwikkelingen & Cultuur & School Utrecht

De landelijke ontwikkelingen rondom cultuureducatie zijn voor het laatst in beeld gebracht in 'Monitor cultuureducatie primair onderwijs 2018-2019'¹. De opzet daarvan was afwijkend van die in de voorgaande jaren. Dat maakt het moeilijk om de uitkomsten van Cultuur & School Utrecht te vergelijken met het landelijk beeld. Op hoofdlijnen valt het volgende op:

- De landelijke monitor laat zien dat de visie van scholen op cultuureducatie is ontwikkeld sinds 2016. Het grootste deel van de scholen heeft in 2019 een visie opgesteld. Ook op Utrechtse scholen is de visie op cultuureducatie steeds vaker vastgelegd.
- Daar waar een visie is vastgelegd, wordt deze breed gedragen door een groot deel van het team, blijkt uit de monitor. Bovenstaande analyse van de beoordeling van de icc'ers van het draagvlak voor cultuureducatie laat echter zien dat het draagvlak in Utrecht lijkt af te nemen. Hier ligt een belangrijke taak voor de consulent van Cultuur & school Utrecht.
- In de landelijke monitor zijn scholen gevraagd of er samenhang is tussen cultuureducatie en andere vakken. Ongeveer de helft van de scholen geeft aan dat er een behoorlijke tot structurele samenhang bestaat tussen cultuureducatie en de zaakvakken (aardrijkskunde, geschiedenis en biologie). In veel mindere mate bestaat er samenhang tussen cultuureducatie en taal-/rekenonderwijs. De Utrechtse scholen zijn in het onderzoek uitgevoerd door Oberon, niet gevraagd naar de samenhang in het onderwijs. De aansluiting bij het curriculum blijkt echter een belangrijke factor in de keuze voor een culturele activiteit voor de Utrechtse icc'ers.
- Ruim tachtig procent van de scholen geeft in de landelijke monitor aan dat zij zicht hebben op het aanbod van hun culturele omgeving. Bovenstaande tevredenheid van de Utrechtse scholen met de samenwerking met Cultuur & School Utrecht (figuur 4), reflecteert deze bevinding.

Voor de uitgebreide analyse door Oberon over 2017-2021 verwijzen we graag naar [het eindrapport](#) op de website van Cultuur & School Utrecht.

1 Monitor cultuureducatie primair onderwijs 2018-2019. Researchned, 2019.

"HET LEUKST VOND IK DE MENSEN
DIE LANGSKWAMEN 😊😊😊😊😊😊😊😊"

- LEERLING GROEP 5

III TOEKOMSTPERSPECTIEF

Uit de heroriëntatie op het cultuuronderwijs tussen 2018 en 2020 door de gemeente Utrecht, kwam naar voren dat de verandering naar een vraaggericht beleid door middel van het invoeren van de Subsidie *Cultuur voor Ieder Kind* in 2013 een succes is. Scholen kunnen daarmee hun eigen cultuurbeleid bepalen, er extra middelen voor krijgen en naar eigen inzicht besteden. Er kwam ook naar voren dat het beleid beter ondersteund kon worden. Er was bij veel scholen behoefte aan een helder overzicht van zowel het cultuuraanbod buiten de school, als op school. Er was bovendien behoefte aan deskundigheidsbevordering voor icc'ers en aan de uitwisseling van kennis. In de stad ontbrak volgens betrokkenen één coördinatiepunt waar dergelijke wensen uit het veld in samenhang worden opgepakt, zonder dat de regie van scholen wordt overgenomen.

Uitbreiding van dienstverlening en formatie

Met de uitbreiding van taken in 2021 en de komst van nieuwe medewerkers heeft Cultuur & School Utrecht een start kunnen maken met het intensiveren van bestaande relaties, het investeren in nieuwe relaties en het (door)ontwikkelen van haar digitale middelen. Cultuur & School Utrecht begrijpt de vraag van scholen en van cultuuraanbieders mede daarom steeds beter, en kan haar dienstverlening er daardoor ook steeds beter op afstemmen. Uit de contacten en evaluaties met scholen, cultuuraanbieders en samenwerkingspartners komt naar voren dat Cultuur & School Utrecht als betrouwbare partner en belangrijke aanjager wordt gezien om samen het Utrechtse cultuuronderwijs mee te versterken.

Ondanks de enorme zure appel waar het Utrechtse cultuuronderwijsveld in 2021 vanwege corona doorheen moest bijten, is Cultuur & School Utrecht er trots op dat ze als coördinatiepunt voor het Utrechtse cultuuronderwijs een vruchtbaar jaar heeft kunnen afsluiten. Het cultuureducatief aanbod is fors uitgebreid: het hele spectrum van de cultuureducatieve disciplines wordt aan scholen aangeboden, met zowel aanbod op school, als op de locatie van de aanbieder, als online. Niet alleen het aanbod voor leerlingen is uitgebreid, hun leerkrachten en icc'ers kunnen sinds 2021 ook activiteiten voor deskundigheidsbevordering afnemen. De manier waarop het aanbod voor scholen inzichtelijk wordt gemaakt op de website is in 2021 flink doorontwikkeld, waardoor een helder overzicht is ontstaan van het aanbod uit de stad Utrecht. De monitoring en evaluatie is afgestemd op het nieuwe aanbod en de nieuwe doelgroepen, en de borging van de kwaliteit van het aanbod is uitgebreid met toetsingskaders en gesprekken van consultants met cultuuraanbieders. De kennismaking met de scholen door de consultants is op gang gekomen, via één-op-één gesprekken, maar ook door middel van netwerkbijeenkomsten waar onderlinge kennis wordt uitgewisseld. Uit gesprekken, klankbordbijeenkomsten en de evaluatiesystematiek van Cultuur & School Utrecht kwam naar voren dat zowel scholen als culturele partners enthousiast zijn over de uitgebreide dienstverlening, in het bijzonder over de rol van de consultant.

“SUPERFIJN DAT IK JULLIE ALTIJD KAN BELLEN EN DAT JULLIE ALTIJD
GOEDE HULP EN ADVIES GEVEN! DANK VOOR EEN FIJNE SAMENWERKING
EN SNELLE COMMUNICATIE!” – INTERNE CULTUURCOÖRDINATOR

Stijgende ondersteuningsvraag

De uitbreiding van Cultuur & School Utrecht in 2021 was een succes en heeft een aanjagende werking op de ondersteuningsvraag gehad. Met het verschuiven van de focus van het zuiver bemiddelen naar het stimuleren van de vraagarticulatie en het geven van advies of begeleiding aan scholen is ook de behoefte aan deze vorm van ondersteuning gestegen. Scholen gaven aan behoefte te hebben aan extra ondersteuning op maat door de consultant. De ondersteuningsbehoefte bleek echter niet alleen voor scholen te gelden maar óók voor culturele partners. Helaas kon Cultuur & School Utrecht vanwege beperkte uren van de consultants nog niet aan alle vragen voldoen. Zo konden er bijvoorbeeld nog geen gesprekken worden gevoerd met wijkcultuurcoaches. Opvallend is ook dat 64% (30) van de culturele partners van Cultuur & School Utrecht aangaf – naast de huidige bijeenkomsten voor scholen en aanbieders samen- behoefte te hebben aan door Cultuur & School Utrecht georganiseerde netwerkbijeenkomsten gericht op cultuuraanbieders. Kortom: de vraag voor ondersteuning op maat was in 2021 groter dan de stichting aankon.

Draagvlak voor cultuuronderwijs

De uitbreiding van Cultuur & School Utrecht had een aanjagende werking op de groeiende vraag uit het Utrechtse cultuuronderwijsveld. Maar er waren nog meer factoren die zeer waarschijnlijk invloed op de groei van de vraag hadden en er in de nabije toekomst op gaan hebben. De pandemie zorgde ervoor dat het Utrechtse cultuuronderwijs onderaan de prioriteitenlijst van veel scholen kwam. Uit de evaluatiesystematiek van Cultuur & School Utrecht blijkt dat vóór corona het draagvlak voor cultuuronderwijs bij veel Utrechtse leraren en directeuren al was afgenomen. Mogelijk spelen het lerarentekort en te weinig stimulering van het aanjagen van expertise in het cultuuronderwijsveld van de afgelopen jaren

daarbij een rol. Vooruitkijkend naar de komende jaren zal er flink moeten worden geïnvesteerd om goed cultuuronderwijs en het belang ervan voor Utrechtse leerlingen weer op de kaart te zetten. In de nasleep van de pandemie lijkt het besef van de vele ontwikkelingsmogelijkheden die cultuuronderwijs leerlingen biedt bij scholen te groeien. Dit en het stijgend aantal leerlingen in Utrecht als snelst groeiende stad van het land², zal de ondersteuningsvraag met betrekking tot cultuuronderwijs naar verwachting de komende jaren nog verder aanjagen.

Pilots voor voortgezet onderwijs en Kennisplatform voor kennisdeling

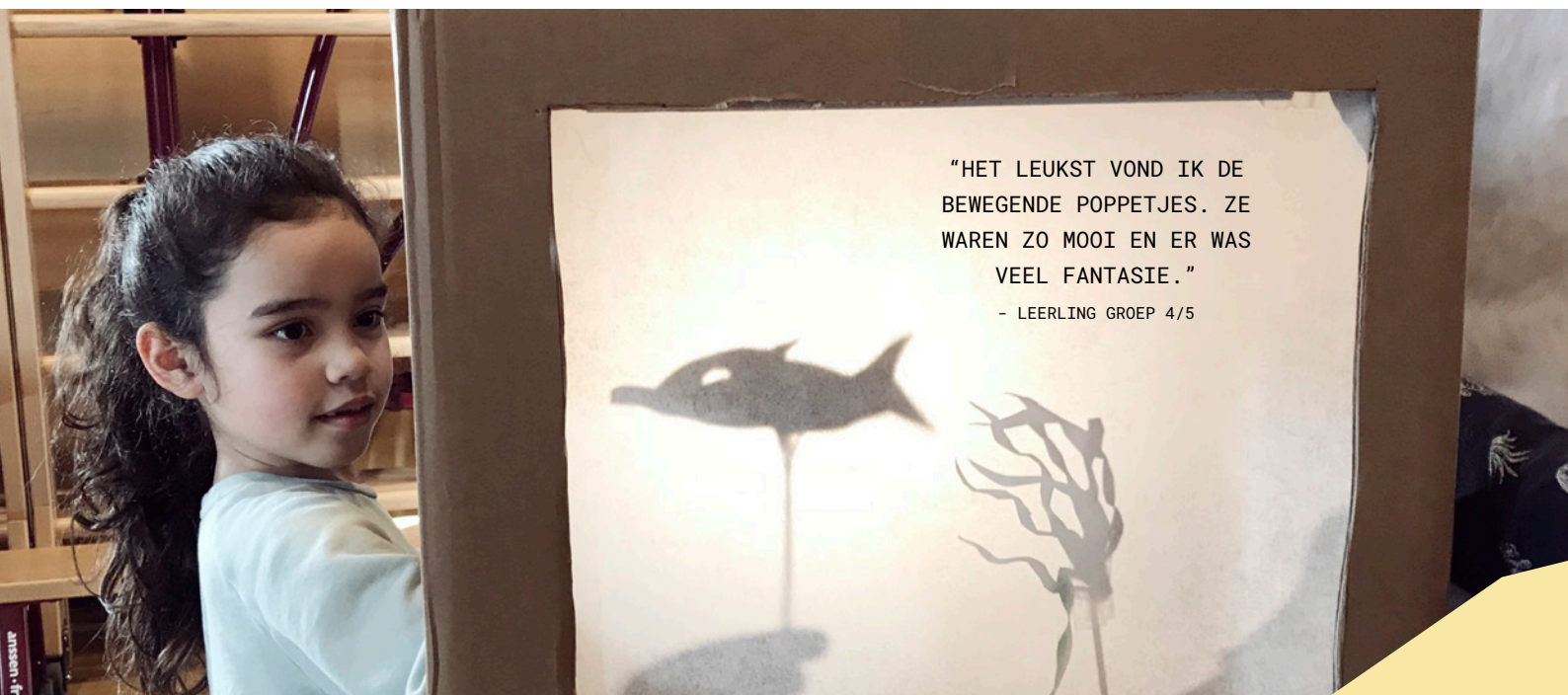
Vanaf 2022 zal Cultuur & School Utrecht in een pilot haar dienstverlening ook voor het voortgezet onderwijs op gaan zetten. In datzelfde jaar start de stichting bovendien een pilot voor een Kennisplatform waarop het Utrechtse cultuuronderwijsveld elkaar ontmoet en inspireert. Beide pilots zullen naar verwachting de ondersteuningsvraag verder stimuleren. Door de actuele kennis die de stichting opbouwt van het Utrechtse onderwijs en het culturele veld via onder meer het lerend netwerk, en haar rol in het verbinden van deze partijen, verwacht zij behoeften op het gebied van innovatie ten behoeve van cultuuronderwijs voor Utrechtse leerlingen te kunnen signaleren. De verdieping vanuit het lerend netwerk en de resultaten van de pilot met het Kennisplatform in 2022, zullen richting geven aan mogelijkheden voor innovatie vanaf 2023.

Belangrijke rol voor de consulent

Cultuur & School Utrecht is aanjager van ontmoetingen in het Utrechtse cultuuronderwijsveld. De medewerkers van Cultuur & School Utrecht zijn het 'cement' van de organisatie. Zij verbinden de doelstellingen én het cultuuronderwijsveld met elkaar. Door zowel de interne en externe communicatie goed te borgen, kan Cultuur & School Utrecht haar doelstellingen en doelgroepen optimaal bereiken, zodat Utrechtse leerlingen daar ook optimaal van kunnen profiteren. De consulent speelt daarin een cruciale rol. Met behulp van het creëren van extra ontmoetingen, creëer je extra mogelijkheden voor zoveel mogelijk Utrechtse leerlingen om hun persoonlijke ontwikkeling te stimuleren en hun culturele talenten te ontdekken. Denk aan het contact met wijkcultuurcoaches waardoor verbindingen kunnen worden gemaakt tussen bijvoorbeeld binnenschoolse en buitenschoolse activiteiten. Of het versterken van de samenwerking tussen de cultuureducatieve disciplines, zowel binnen disciplines als interdisciplinair. Door het beter leren kennen en begrijpen van elkaar, kunnen cross-overs en innovatie in het culturele veld worden aangejaagd die zoveel mogelijk Utrechtse leerlingen extra kansen bieden om te ontdekken op welk vlak hun eigen culturele talenten liggen.

In 2021 is Cultuur & School Utrecht aan haar uitbreiding van taken begonnen zoals beschreven in dit jaarverslag. Een inspirerende en uitdagende opdracht om het cultuuronderwijs vanaf jonge leeftijd voor alle Utrechtse leerlingen in alle wijken van de stad te ondersteunen en te versterken. De respons vanuit zowel het onderwijs als de cultuuraanbieders is positief en de verwachtingen zijn hooggespannen. Met name de rol van de consulent is voor verder ontwikkeling van het cultuuronderwijs cruciaal en zou moeten worden uitgebouwd om vraag en aanbod op elkaar af te stemmen en scholen ook inhoudelijk goed te begeleiden.

² Utrecht is de snelst groeiende stad van Nederland. In schooljaar 2020-2021 waren er 47.000 leerlingen: 30.000 PO en 17.000 VO. De verwachting is dat de leerlingenaantallen blijven groeien tot ongeveer 55.000 in 2040 (Utrecht Monitor).

IV FINANCIËLE VERANTWOORDING 2021

De cultuureducatieve sector werd in 2021 wederom zwaar getroffen door de pandemie. De dienstverlening van Cultuur & School Utrecht werd er niet financieel door geraakt, maar zeer veel culturele activiteiten en vervoer moesten verplaatst of geannuleerd worden. Verschillende activiteiten van de stichting met betrekking tot haar communicatie, netwerken en kennisdeling moest zij op een nieuwe manier invullen: veel netwerkbijeenkomsten vonden daarom online in plaats van fysiek plaats.

Cultuur & School Utrecht is een stichting zonder winstoogmerk die wordt gesubsidieerd door de gemeente Utrecht. De werkzaamheden die zij verricht met betrekking tot de hoofdactiviteit 'bemiddeling van culturele activiteiten en vervoer' zijn gesubsidieerd. De kosten voor de culturele activiteiten en het vervoer, worden één op één doorberekend van cultuuraanbieders en vervoerders aan de scholen. Het annuleren van culturele activiteiten van cultuuraanbieders vanwege de overheidsmaatregelen door de pandemie, leidde niet tot een vermindering van inkomsten van de stichting. Het leidde uiteraard wel tot minder respons van leerlingen en leerkrachten die de activiteiten af zouden nemen (hoofdactiviteit monitoren en evalueren van de kwaliteit van het aanbod). Een deel van de fysieke activiteiten van de stichting met betrekking tot de hoofdactiviteit 'versterken en delen van kennis en expertise' is aangepast en digitaal uitgevoerd.

De pandemie heeft dan ook geen financiële consequenties voor de stichting gehad en de continuïteit van haar eigen activiteiten kwam niet in het gedrang. Uiteraard had het wel invloed op de output; het aantal leerlingen en leerkrachten dat deelnam aan cultuureducatieve activiteiten en het aantal leerkrachten en leerlingen dat reageerde op evaluaties.

Cultuur & School Utrecht sluit het jaar 2021 af met een positief saldo van €20.782,-. Dit wordt toegevoegd aan de egaliseringsreserve die dan €31.383,- bevat.

Voor meer informatie over de financiën verwijzen we naar de jaarrekening 2021 op de website van de stichting: www.cultuurenschoolutrecht.nl

COLOFON

Dit is een uitgave van Cultuur & School Utrecht

Ganzenmarkt 14, 3512 GD Utrecht

030 711 62 29

www.cultuurenschoolutrecht.nl

info@cultuurenschoolutrecht.nl

In samenwerking met de culturele partners van
Cultuur & School Utrecht

Vormgeving: Studio RROOK

Mei 2022

Fotografie credits

Cover Jelmer de Haas | P4 Anna van Kooij | P9
Verena Willemse | P10 Het Utrechts Archief
| P14 Exoot | P18 Ronald Knapp | P18 Claire
Paulich | P21 Gerdy de Kruijk